

Стратегия за превенция на отпадането на ученици от училище

1. В ОУ "И.С.Тургенев" гр. Разград е разработена и утвърдена Стратегия за превенция на отпадането на ученици от училище, Мерки за реинтеграция на отпаднали ученици, Разработени са индивидуални учебни програми за реинтеграция на отпаднали ученици, Механизъм за преодоляване на риска от отпадане на учениците, Мерки за работа с деца в риск, Мерки за осигуряване на качествено и ефективно образование, ориентирано към подобряване на грамотността и повишаване на обучителните резултати.
2. В училището е направен SWOT анализ и са дефинирани основните проблеми свързани с интеграцията на ромите и децата застрашени от отпадане. Набелязани са дейностите свързани с проблема и са заложили като основен приоритет в Стратегията за развитие на училището 2012-2020 г. Създадени са постоянни комисии за работа с деца в риск, комисия за повишаване на грамотността и качеството на образование. Комисиите работят по утвърден план и график на дейностите.
3. От 2011г. до сега училището работи целенасочено за преодоляване на няколко основни фактора застрашаващи успешната интеграция:
  - Социално – битови проблеми на ромите – бедност, безработица, лоши хигиенно-битови условия – за преодоляването на този проблем са предприети следните дейности: осигуряване на дрехи и обувки на учениците, чрез спонсорство; осигуряване на учебни помагала на социално слабите ученици; осигуряване на храна на учениците; осигурен достъп до интернет и библиотека за успешна интеграция; осигурени условия за занимания по интереси и спорт в училище.
  - ранна бременност и брак- превантивни мерки – лекции, открити уроци, мултимедийни презентации, беседи. Добра комуникация има училището с Агенция за закрила на детето. През 2012г. с общи усилия, ромско дете на 10 г. възраст продадено в брак, беше върнато в семейството и в училище. При всеки подаден сигнал за риск от отпадане на ученици, със съвместни усилия и ефективни действия, децата се реинтегрират в училище. Създадени са добри практики и механизми за действие.
  - неграмотност на родителите- родителски срещи, „Отворени врати”, беседи, участие в състава на Училищното настоятелство, участие в тържества, мероприятия и инициативи, работа по проект за ограмотяване на възрастни, участие в дейности по проект „Ромски фолклор”
  - миграция в страната и чужбина – този проблем е най-труден за преодоляване. В търсене на по-добри условия за препитание, голяма част от родителите мигрират. Част от децата мигрират с тях и прекъсват образованието си, връщайки се след месеци и години, или продължават обучението си или отпадат. По-голяма част от децата остават под грижите на много възрастни хора или без никакви грижи, което крие големи рискове от отпадане или за качеството им на обучение, поради чести отсъствия от училище и липса на контрол.
1. Работа на училището по програми и проекти:
  - Фондация „Америка за България” център „Амалипе” Велико Търново, 2011/2012г. Проект „Превенция на отпадането на ромски деца от училище” – дейности за интеграция на деца от ромското малцинство, обучение на учители за работа в

интеркултурна среда, СИП „Фолклор на етносите – ромски фолклор” – базово училище.

- Схема за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG051PO001/4.3-01 “Ограмотяване на възрастни” Проект „Нов шанс за успех” на МОМН, 2012г.2013г. два етапа на обучение за ограмотяване на възрастни и завършване на клас -5-7; В училището са обучени общо 68 възрастни.
- Схема BG051PO001-4.1.06 РЕИНТЕГРАЦИЯ НА ОТПАДНАЛИ УЧЕНИЦИ В ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА, проект „Училище за всяко дете”, партньор на „Интегро”- по индивидуални учебни програми 3-ма ученика са реинтегрирани в училището.
- Схема за директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG051PO001-3.1.06.” Подобряване на качеството на образованието в средищните училища чрез въвеждане на целодневната организация на учебния процес”- осигурено е целодневно обучение от I до VII клас и се подпомага обедното хранене на учениците.
- НПС грижа за всеки ученик” 2013/2014г. – подпомагане на усвояването на учебно съдържание на ученици с ниски резултати в НВО.
- „Шахмат – спорт за цял живот, който ни прави единни въпреки различията” по програма “Спорт за хора с увреждания и деца в риск” към МФВС – партньори на СКШ “Абритус”

и други програми и проекти.

1. В училището се работи индивидуално с изоставащи ученици от ромското малцинство, за достигане на ДОИ.
2. В училището е осигурен равен достъп на всички деца за използване на материално-техническата база – 4 компютърни кабинета, зелена класна стая, виртуална стая, зали за занимания по интереси, физкултурен салон и спортни площадки. Учениците са включени във всички училищни и извънучилищни мероприятия, клубове, СИП, дейности, спортни занимания и турнири, конкурси и състезания.
3. В училището са предприети всички необходими десеграционни мерки.
4. С цел пълно обхващане на подлежащите ученици в първи и горните класове учители и класни ръководители обхождат домовете, говорят с родителите, сигнализират ръководството и съответните институции при необходимост от съдействие.
5. Учителите и възпитателите в училището са обучени за работа с ученици в риск и работа в мултикултурна среда. Голяма част от учителите участваха в обучения по андрагогика-за обучение на възрастни. Провеждани са вътрешни квалификационни семинари и тематични педагогически съвети. Педагогическия персонал участва в разнообразни квалификационни форми на местно и национално ниво, както и в обучения по Проект BG 051 PO 001-3.1.03 “Квалификация на педагогическите специалисти” ОП “РЧР” съфинансиран от ЕС Ф на ЕС за усъвършенстване на образователните условия за качествено образование и квалификацията на педагогическите специалисти за взаимодействие в мултиетническа образователна среда.
6. Училищното ръководство комуникира ефективно с всички заинтересовани страни по проблема за интеграция на ромските деца – НПО, РГУ и ДПС,МКБППМН,

ДСП, Община Разград и РИО Разград и др.

7. Директорът на училището е част от разработващия екип на проект – сайт и доклад :“Е – патнърство на заинтересованите страни в образованието” – Национален конкурс “Иновативни практики в управлението” на МОМН – 2012

Изводи и проблеми: Въпреки усилената дейност на целия педагогически и непедagogически екип в ОУ”Иван С. Тургенев” Разград и добрите и ефективни практики, могат да се изведат няколко основни насоки и приоритети за работа през периода 2014-2020 г. :

1. Увеличава се броят на учениците без родителски надзор и деца в риск – по голям обхват на задържането им в училище – обучение и възпитание под педагогически контрол.
2. Увеличава се линията на бедност и безработица сред малцинствата, което води до ограничаване на достъпа до училище от страна на родителите – подобряване на социалните мерки, но и тяхното обвързване с реално посещение на училище и детска градина.
3. Повишена е демотивацията за завършване на основно образование сред ромската общност.
4. Родителите и учениците разпознават основно правата си като малцинства и все по-трудно се адаптират към задълженията и отговорностите си. Злоупотребяват с малцинствени привилегии.
5. Големият брой училища на територията на общината, намалелият брой ученици и принципа на делегираните бюджети води до злоупотреби с цялостния образователно-възпитателен процес. Използват се различни прийоми за привличане на родители и деца от малцинствата от града към селата, което още повече затруднява посещаемостта и качеството на образователния процес- необходимо е разработване на ясна концепция по проблема от страна на Общинска и/или Областна администрация.
6. Миграция към други населени места и чужбина.
7. Липса на законодателна промяна и гъвкавост при реинтеграцията на децата или превенция за отпадането им от училище.
8. Трудна адаптация на ромските деца към образователния процес и възпитателните дейности в училище.
9. Лоши хигиенно-битови условия на живот и навици в семейството.
10. Нагласи и опити за сегрегация на ромските ученици, както от тяхна страна, така и от страна на родителите и учениците от другите етноси.
11. Привличане на учениците за работа в семейството, отглеждане на по-малки деца в семейството и възпрепятстване на посещението им в училище.

И други.

Препоръки: Проблемите трудно се решават на училищно ниво. Необходими са конкретни действия и политики на национално и регионално ниво за успешното им преодоляване. Необходимо е подобряване на взаимодействието между заинтересованите страни по проблема, както и разработване на ясен и ефективен механизъм за взаимодействие и подкрепа между институциите.